

ZLATNA DVORANA

ZLATOVIĆ, Stjepan, povjesničar i arheolog (Šibenik, 10. X. 1831 – 11. III. 1891); franjevac, župnik i gvardijan u više samostana u Dalmaciji. Prvi je počeo istraživati i opisivati arheol. nalaze starohrv. doba na Kapitolu i Biskupiji te iskopine u Danilu (1870). Pišući svoje gl. djelo, povijest franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, prikupio je mnogo izvorne građe važne za povijest toga područja.

BIBL.: *Franjci Države Presvetoga Otkupitelja i puk hrvatski u Dalmaciji*, Zagreb 1888; *Topografske crte o starohrvatskim županijama u Dalmaciji i starim gradovima na kopnu od Velebita do Neretve*, SHP, 1895 – 97.

LIT.: K. Kosor, O. fra Stjepan Zlatović, Kačić, 1967, 1.

ZMAJIĆ, Bartol, heraldičar i numizmatičar (Sušak, 19. XII. 1907 – Zagreb, 16. IV. 1984). Diplomirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1934. Radio kao arhivist u Arhivu Hrvatske od 1937. do umirovljenja. Bavio se posebno hrv. grbovima, a u numizmatiki razdobljem kasnoga Rimskoga Carstva. Sudjelovao u organizaciji arhivskih i drugih izložaba te u izradi kataloga.

BIBL.: *Razvitak heraldike u Banskjoj Hrvatskoj*, VjZA, 1945; *Rimske carske kovanice od g. 293 – 476*, Numizmatika, 1953; *Grbovnice*, u katalogu: *Minijatura u Jugoslaviji*, Zagreb 1964; *Neki problemi rimske numizmatike u Hrvatskoj*, Numizmatičke vijesti, 1966; *Heraldika. Sfragistika, genealogija*, Zagreb 1971; *Heraldika, sfragistika, genealogija, veksilologija*, rječnik heraldičkog nazivlja, Zagreb 1996.

LIT.: M. Pandžić, Bartol Zmajić, VjZA, 1984, 27.

ZMAJIĆ, Josip, slikar (Korčula, prva pol. XIX. st.). Slikao portrete, minijature i akvarelne pejzaže otoka Korčule. S još nekoliko slikara izradio dalm. narodne nošnje za knjigu F. Carrare »La Dalmazia descritta«. Izveo također i tehničke nacрте grada Korčule.

LIT.: C. Fisković, Slikar Vicko Poiret, Prilozi – Dalmacija, 1959, str. 166 – 167, 171, 179.

ZMIRIĆ, Ivan, slikar (Zadar, 1842 – 1928). Započeo studij slikarstva u Firenci (F. Salghetti-Drioli), Sieni (L. Mussini) a diplomirao u Veneciji. U Zadru djelovao kao profesor, konzervator te osnivač i direktor Muzeja Sv. Donata. Slikao povijesne i sakralne prizore u duhu romantičnoga slikarstva (*Vijeće nad novorođenim djetetom u Sparti*, 1881; *Bezgrešno začeće*, 1893).

LIT.: G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XIX. stoljeća, I, Zagreb 1995.

K. Ma.

ZNANOST O UMJETNOSTI – POVIJEST UMJETNOSTI. Znanost o umjetnosti u širem smislu iznalazi opća načela i zakonitosti svih umjetnosti; obuhvaća poetiku, glazbenu teoriju i likovnu umjetnost. Tijekom vremena pojam je ograničen na istraživanje likovne umjetnosti (arhitektura, kiparstvo, slikarstvo, grafika, ornamentika i primijenjena umjetnost). Stoga se danas znanost o umjetnosti određuje i kao znanost o povijesnom razvitku likovnih umjetnosti.

Zanimanje za spomenike javlja se već u antici (Vitruvije, Pauzanija); u sr. vijeku o umjetničkim tehnikama raspravlja Teofil Prezbitar. U doba renesanse nastaju mnogi traktati o graditeljstvu zasnovani na Vitruviju (L. B. Alberti, Filarete, Francesco di Giorgio), a traktate o slikarstvu pišu Leonardo da Vinci i G. P. Lomazzo. Javljaju se i prve monografije; tako L. Ghiberti (oko 1450) piše o B. Celliniju. Veliku važnost i nov interes pobudit će »Vita...« (Životi umjetnika) G. Vasarija (1550; proširena 1568). U vrijeme baroka nastale su mnoge slične zbirke. Nove impulse interpretaciji spomenika dat će J. J. Winckelmann, a tek u XIX. st. javlja se zvanje povjesničara umjetnosti; 1813. povijest umjetnosti postaje nastavni predmet (Göttingen), 1844. osniva se prva katedra (Berlin).

R.